

College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 450
5830 AL Boxmeer

Boxmeer, 7 september 2020

Betreft: Advies inzake de regionale ontwikkelagenda opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid

Geacht College,

In antwoord op uw verzoek van 14 juli 2020 doen wij u hierbij ons advies inzake *“De regionale ontwikkelagenda opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid”* toekomen. Dit als vervolg op het advies over het *“Regionaal koersdocument opvang, zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid (oktober 2019)”* en vooruitlopend op de adviesaanvraag over de *lokale ontwikkelagenda over dit thema*.

Prioritering

Zoals in ons advies van oktober 2019 over het koersdocument aangegeven, biedt het koersdocument alle kans om de opvang, zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid in de nabije toekomst aanzienlijk te verbeteren. De mate waarin vervolgens concrete acties zijn bepaald en het bijbehorende uitvoeringsplan zijn in de ogen van de ASD bepalend voor de effectiviteit van het plan.

De voorliggende regionale ontwikkelagenda maakt per thema inzichtelijk wat het doel is, welke acties nodig zijn om dat doel te bereiken, of het nieuw of bestaand beleid is en wat de planning is om het doel te bereiken. De ASD kan zich vinden in de lijn dat gemeenten zelf prioriteiten kunnen stellen in het transformatieproces en in de wijze waarop men deze doelstellingen wil bereiken. Op deze manier kan de gemeente het beste aansluiten bij de behoefte en wensen van de inwoners. De ASD adviseert om ervoor te zorgen dat deze ontwikkelagenda tijdig ter kennis wordt gebracht van de personen/ functionarissen die deze agenda tot uitvoer moeten brengen. In het verleden is immers gebleken dat deze personen niet of onvoldoende van het beleid afweten en hier dan dus geen afdoende invulling aan kunnen geven. Dat gaat niet alleen ten koste van de uitvoering van de agenda, maar vooral van de mensen met een psychische kwetsbaarheid. Daarnaast verneemt de ASD, nu de gemeente Boxmeer aan de vooravond van een herindeling staat, graag in welke mate er sprake zal zijn van een gemeentelijk aanpak of dat de gemeentes die onderdeel gaan uitmaken van de nieuw te vormen gemeente Land van Cuijk al gezamenlijk een ontwikkelagenda opstellen.

Ambitieniveau

De ontwikkelagenda heeft een hoog ambitieniveau gezien de hoeveelheid doelstellingen en acties die genoemd worden. Daarnaast wordt terechtesignaleerd dat dat ook een aantal risico's met zich meebrengt, waar men oog voor heeft. Voorgesteld wordt om de aanpak tussentijds te bezien en te kijken of interventies en maatregelen die worden genomen effectief zijn en bijdragen aan de geformuleerde ambities. De ASD adviseert om de evaluaties op verschillende niveaus uit te voeren, zoals op beleidsniveau en cliëntniveau, zodat de verschillende invalshoeken meegenomen kunnen worden. De ASD houdt in ieder geval de oren en ogen open om te kunnen beoordelen of de doelstellingen in de praktijk gerealiseerd worden en om waar nodig de gemeente ongevraagd te kunnen adviseren om

zaken bij te stellen. Vooruitlopend op de praktijk is waarover de ASD de zorgen van de gemeente deelt extra aandacht voor wil vragen. Deze worden hieronder weergegeven.

er een aantal punten dan wel waar de ASD

Belangrijkste bewegingen

De ASD kan zich vinden in de beweging dat elke gemeente verantwoordelijk blijft voor de eigen inwoners. Het regionale vangnet sluit daar vervolgens op aan. De centrumgemeente neemt niet over. Zeker wanneer inwoners uitstromen uit de geboden voorzieningen is het van belang dat voorkomen wordt dat zij tussen wal en schip vallen. Van belang is dat er voldoende opvangplekken zijn voor de doelgroep die aansluiten bij wat de inwoner nodig heeft. Op die manier wordt voorkomen dat mensen onnodig lang van (niet passende) voorzieningen gebruik maken zoals in de ontwikkelagenda is aangegeven. Dat is niet goed voor de inwoner zelf, maar tevens houdt men op die manier een plek voor een ander bezet. Daarnaast zorgen voldoende, geschikte opvangplekken er voor dat de problemen niet onnodig groter worden en daarmee lastiger aan te pakken zijn.

De inwoner centraal

De in de ontwikkelagenda beschreven aanpak gaat uit van de vraag van de inwoner en niet van het beschikbare aanbod. Goed luisteren naar de inwoner en wat hij nodig heeft om de kwaliteit van leven te verbeteren, maakt in de ogen van de ASD dat ondersteuning zo efficiënt en effectief mogelijk kan worden ingezet. Dat geldt zowel vanuit het perspectief van de inwoner als vanuit het perspectief van de gemeente. Daarbij is het van belang dat hulpverleners het vraagstuk in den brede bezien en niet alleen vanuit hun eigen rol benaderen, maar met betrokken afdelingen/ collega's in het veld bezien en organiseren wat nodig is. De ASD vraagt zich hierbij af hoe mensen met een psychische kwetsbaarheid in kaart worden gebracht. Vooral wanneer het mensen betreft die geen hulp vragen of willen. Welke mogelijkheden zijn er binnen de AVG? En welke aanpak hanteert de gemeente hierbij?

Mensen met een psychische kwetsbaarheid worden nu vaak snel doorverwezen naar de Wet langdurige zorg (Wlz). De ASD adviseert om vooraf goed te bezien of mensen hiervoor inderdaad in aanmerking komen, zodat mensen niet onnodig doorgestuurd worden. Er komt immers veel kijken bij een aanvraag waarmee vaak de mantelzorger wordt belast. En bij een afwijzing moet er opnieuw geïndiceerd worden. En ook dan blijft maatwerk nodig.

Tot slot wordt aangegeven (beleid thema 2) dat er geen dubbele voorzieningen worden ingezet. De ASD gaat ervan uit dat hier wordt bedoeld dat er niet *onnodig* meerdere voorzieningen worden ingezet. Het kan immers in bepaalde gevallen wel nodig zijn om meerdere voorzieningen in te zetten. De ASD adviseert om altijd naar maatwerk te streven.

Aandacht voor jongeren

De ASD adviseert om in de ontwikkelagenda extra aandacht te schenken aan jongeren die psychisch kwetsbaar zijn, met name ten aanzien van de voorzieningen voor de jeugd (18-) naar voorzieningen voor volwassenen (18+). De vraag verandert immers niet op het moment dat iemand 18 jaar wordt. Wanneer wordt aangesloten bij de specifieke vraag van de inwoners zou dat geen probleem hoeven opleveren. De praktijk is vaak anders zoals ook uit eerdere adviezen van de ASD is gebleken. De ASD adviseert om de gesloten behandelvoorzieningen voor 18- niet allemaal weg te bezuinigen. Momenteel zijn er in elk geval nauwelijks tot geen passende gesloten behandelplaatsen. Pas na de 18e verjaardag kan men deze jongeren verplicht op laten nemen. Hierdoor neemt het aantal jongeren met een psychische kwetsbaarheid onnodig toe. Na de 18e verjaardag kan men weigeren en is het vaak wachten op escalatie voor men tot opname over kan gaan. Kortom, hoe eerder

Burgerparticipatie in Boxmeer

jongeren geholpen kunnen worden hoe groter de hoe minder ze later een beroep zullen doen op zorg, ondersteuning.

ASD Boxmeer

Adviesraad Sociaal Domein

kans op succes is en hulp en

Integrale benadering

De integrale benadering van ondersteuning aan inwoners met een psychische kwetsbaarheid in den brede wordt door de ASD onderschreven. Het gaat daarbij om aspecten als huisvesting, passend werk, opleiding, of dagbesteding, voorzieningen in de wijk, enz. Daarbij moet, zoals in de ontwikkelagenda beschreven, voorkomen worden dat inwoners door de bomen het bos niet meer zien. Het aanbod dat aan de inwoners wordt gedaan, dient daarom voor de betrokkene zo transparant en duidelijk mogelijk te zijn. Daarnaast gaat de integrale benadering zoals in de ontwikkelagenda beschreven nog een stapje verder, namelijk ook met het veiligheidsdomein en de medische zorg. De ASD adviseert om de rol van de gemeente in deze integrale benadering nader uit te werken.

Daarnaast onderschrijft de ASD het belang van flexibel op- en afschalen, maar adviseert om daar vooraf tijdslimieten voor vast te stellen. Het mag niet zo zijn dat door bureaucratie er te laat opgeschaald wordt. Of dat, in geval van te laat afschalen, het onnodig geld en uren kost die aan een andere zorgvraag besteed kunnen worden.

Help de helpers

Tijdens de bijeenkomst op woensdag 26 augustus hebben we met elkaar stil gestaan bij de mensen in de omgeving van de psychisch kwetsbare inwoners, waaronder mantelzorgers en buurtbewoners. Niet alleen voor de lokale maar ook voor de regionale ontwikkelagenda is dit van belang. De ASD vraagt u dan ook om extra aandacht te besteden aan de mantelzorgers en naaste omgeving van deze kwetsbare groep inwoners.

Met vriendelijke groet,

Monique van der Ligt
voorzitter ASD Boxmeer

E-mail: asdboxmeer@gmail.com